

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS“

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai

Klaipėdos miesto savivaldybės jaunimo reikalų tarybai

Klaipėdos miesto savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriui

REKOMENDACIJA

DĖL DARBO SU JAUNIMU GATVĖJE PASLAUGOS PLĖTROS KLAIPĖDOS MIESTE

2025 m. lapkričio 28 d. Nr. REK-25/001

Klaipėda

Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ (toliau – KLAS) – didžiausia skėtinė nevyriausybinių jaunimo organizacijų Klaipėdos mieste, vienijanti jaunimo ir su jaunu dirbančias organizacijas, vadovaudamasi Klaipėdos miesto jaunimo galimybių studijoje pateiktais duomenimis¹, nacionaliniais darbo su jaunu kokybės standartais bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos reglamentavimu², teikia šią rekomendaciją dėl darbo su jaunu gatvėje paslaugos plėtos Klaipėdos mieste ir siūlo savivaldybei padidinti darbo su jaunu gatvėje komandų skaičių nuo dviejų iki trijų.

Pirmiausia pažymėtina, kad darbas su jaunu gatvėje yra oficialiai reglamentuota ir valstybės pripažinta paslauga, kuri užima unikalią vietą jaunimo politikos ir prevencijos sistemoje. Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. A1-614 patvirtintame Darbo su jaunu gatvėje tvarkos apraše nustatyta, jog šios paslaugos tikslas yra „mažinti jaunimo, leidžiančio laiką gatvėje, socialinę atskirtį ir didinti jo galimybes visaverčiai dalyvauti visuomenėje“². Apraše įtvirtinti uždaviniai pabrėžia būtinybę užmegzti santykį su jaunu ten, kur jis iš tikrųjų yra, ne institucijose, o viešosiose erdvėse, užtikrinant pastovų pasiekiamumą, motyvaciją keistis, tarpininkavimą tarp jaunimo ir pagalbos sistemų bei rizikingo elgesio prevenciją. Šis teisinis reglamentavimas patvirtina, kad darbas su jaunu gatvėje nėra papildoma ar pasirenkama veikla – tai valstybės pripažinta, veiksminga ir būtina priemonė, skirta tiems jaunimo segmentams, kurių nepasiekia tradiciniai paslaugų teikėjai.

¹ Jaunimo politikos plėtos klaipėdos miesto savivaldybėje galimybių studija ir rekomendacijos darbo su jaunu plėtrai klaipėdos mieste (2023), <https://www.klaipeda.lt/>

² Įsakymas nr. A1-614 „Dėl darbo su jaunu gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunu tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2019), <https://e-seimas.lrs.lt/>

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

Darbo su jaunimu gatvėje metodinė literatūra, ypač leidinys „Mokytis iš gatvės“³, taip pat nurodo, jog tai yra specifinė paslauga, suteikianti galimybę dirbti su tais jaunais žmonėmis, kurie paprastai nedalyvauja veiklose jaunimo centruose ar organizacijose ir kuriems dažnai trūksta pasitikėjimo institucijomis. Gatvės darbuotojai nuosekliai ir kryptingai lankosi jaunimo susibūrimo vietose, užmezga tikrą, pagarba ir rūpesčiu grįstą santykį, identifikuoja rizikas ir poreikius, teikia emocinį palaikymą bei motyvaciją, tarpininkauja jaunuolio kelyje link reikalingų paslaugų. Metodiniai šaltiniai pabrėžia, kad būtent nuoseklumas yra esminis gatvės darbo kokybės kriterijus – darbuotojai turi sugrįžti į tas pačias vietas, įprastu metu, o tai yra neįmanoma, kai komandų skaičius per mažas teritorijų skaičiui.

Moksliniai tyrimai, tokie kaip straipsnis „Socialinis darbuotojas kaip rekreacinės veiklos organizatorius, dirbantis su gatvėje laiką leidžiančiais jaunais žmonėmis“⁴, pabrėžia, kad darbas gatvėje su jaunimu yra „per mažai išnaudojama, bet labai reikšminga sritis dirbant su socialinės rizikos jaunimu“. Tyrimuose pažymima, kad gatvės veikla padeda atkurti jaunuolių socialinius ryšius, ugdyti socialinius ir gyvenimo įgūdžius, suteikti emocinį saugumą, mažinti izoliaciją ir socialinę atskirtį. Tyrėjai taip pat nurodo, kad socialinis darbuotojas-gatvės darbuotojas turi gebėti užmegzti santykius grupėse, kuriose dažnai vyrauja nepasitikėjimas suaugusiaisiais, konfliktinė kultūra ar rizikingas elgesys, o paslaugos sėkmę lemia būtent santykio pastovumas ir nuolatinė profesionalo prieiga prie jaunimo kasdienybės.

Klaipėdos miesto jaunimo galimybių studija pateikia ypač aiškius argumentus dėl darbo su jaunimu gatvėje poreikio. Studijoje nurodoma, kad jaunuoliai susiduria su perdegimu, padidintu nerimu, finansiniais įsiskolinimais, žalingų medžiagų vartojimu, nusikalstamo elgesio rizikomis ir emocinio saugumo stoka. Ypač pabrėžiama, kad tarp jaunų merginų plinta raminamųjų ir migdomųjų preparatų vartojimas, o tarp berniukų – psichoaktyviųjų medžiagų naudojimas¹. Šie duomenys aiškiai koreliuoja su darbo su jaunimu gatvėje tiksline grupe – tai yra būtent tie jaunuoliai, kurie laiką leidžia neinstitucinėse erdvėse, vengia pagalbos, jaučiasi atstumti ar nepasitikintys institucijomis.

Studijoje pateikti Klaipėdos jaunimo teritorinio pasiskirstymo duomenys sudaro aiškų pagrindą paslaugos plėtrai. Nustatyta, kad 59% jaunų žmonių gyvena pietinėje miesto dalyje, 20% – šiaurinėje, 12% – centrinėje¹. Tai reiškia, kad jaunimas Klaipėdoje gyvena trimis išsiskyrusiomis koncentracijos zonomis, kurių kiekviena turi savo rizikų spektrą ir socialinį kontekstą. Dvi šiuo metu

³ Darbo su jaunimu gatvėje praktinis gidas „Mokytis iš gatvės“ (2015), <https://old.jrd.lt/>

⁴ Straipsnis „Socialinis darbuotojas kaip rekreacinės veiklos organizatorius, dirbantis su gatvėje laiką leidžiančiais jaunais žmonėmis“ (2016), <https://visuomenessveikata.hi.lt/>

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

veikiančios darbo su jaunimu gatvėje komandos objektyviai nepajėgios nuolat ir nuosekliai aprėpti visų trijų teritorijų, todėl būtina steigti trečią komandą, kad kiekviena miesto dalis turėtų jai priskirtą komandą, galinčią dirbti pastoviai, laikantis metodinių reikalavimų ir užtikrinant paslaugos kokybę.

Svarbu pažymėti ir tai, kad savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatyta, jog darbo su jaunimu paslaugų apimtis turi būti didinama du kartus, o galimybių studijoje pateikiama net ilgalaikė vizija – su jaunimu gatvėje turi dirbti 10 komandų¹. Tai rodo, kad dviejų komandų modelis yra minimalus, neatitinkantis strateginės krypties. Trečios komandos steigimas yra realistiškas ir proporcingas žingsnis, atliepiantis tiek savivaldybės strategiją, tiek galimybių studijos rekomendacijas.

Taip pat būtina akcentuoti, kad darbas su jaunimu gatvėje yra ne tik socialinė paslauga jaunimui – tai bendruomenės saugumo, prevencijos ir socialinės sanglaudos priemonė. Jaunimo darbuotojai, dirbantys gatvėje, dažnai tampa tarpininkais tarp jaunimo grupių ir policijos, mokyklų, sveikatos priežiūros įstaigų. Jie gali užkirsti kelią konfliktams dar jiems neįvykus, sumažinti nusikalstamo elgesio riziką, palydėti jaunuolį į konsultaciją, į pagalbos įstaigą, į jaunimo centrą ar net į darbo pokalbį. Tokiu būdu paslauga mažina institucijų apkrovimą ir padeda efektyviau reaguoti į jaunimo problemas, kol jos dar nėra tapusios sisteminėmis.

Atsižvelgiant į visas aukščiau išdėstytas aplinkybes – teisinį reglamentavimą, metodinius ir mokslinius šaltinius, Klaipėdos jaunimo situaciją, savivaldybės strateginius įsipareigojimus ir teritorinį jaunimo pasiskirstymą – akivaizdu, kad paslaugos aprėptis šiuo metu yra per maža. Todėl siūloma Klaipėdos miesto savivaldybei nuo 2026 metų didinti darbo su jaunimu gatvėje komandų skaičių nuo dviejų iki trijų, siekiant užtikrinti paslaugos prieinamumą visose trijose pagrindinėse miesto teritorijose, sudaryti prielaidas nuosekliai paslaugos kokybės gerinimui ir pradėti kryptingą pasiruošimą ilgalaikėje perspektyvoje numatyta paslaugos plėtrai.

Trečios komandos steigimas leistų:

- užtikrinti visų trijų pagrindinių miesto teritorijų aprėptį;
- laikytis darbo su jaunimu gatvėje metodinių ir teisinių reikalavimų dėl reguliarumo ir pastovumo;
- stiprinti jaunimo socialinę įtrauktį ir prevenciją;
- didinti jaunimo saugumą viešosiose erdvėse;
- mažinti socialinę atskirtį ir rizikingo elgesio apraiškas;
- efektyvinti institucijų tarpusavio bendradarbiavimą;

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

- įgyvendinti savivaldybės strateginius tikslus jaunimo politikos srityje.

Pirmininkas

Augustas Reikertas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas”
Dokumento pavadinimas (antraštė)	REKOMENDACIJA DĖL DARBO SU JAUNIMU GATVĖJE PASLAUGOS PLĖTROS KLAIPĖDOS MIESTE
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašas #1	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Augustas Reikertas, Pirmininkas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-28T12:34:20.0000000+02:00
Parašo formatas	Kvalifikuotas elektroninis parašas
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2030-07-20T23:59:59+03:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Metaduomenų vientisumas užtikrintas elektroniniais parašais
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	EAIS LPP v1.6-SNAPSHOT
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų, 2025-11-28 12:37:06